

**Екологічно-гуманітарне об'єднання
"Зелений Світ"**

а/с № 12 м. Чортків Тернопільської обл.,
Україна. 48500 тел. +38 067 354 81 86
Ел. пошта: <gr.world@gmail.com>
Веб сайт: <http://greenworld.in.ua/>

**Environmental Humanitarian Association
"Green World"**

box 12., Chortkiv Ternopil region
Ukraine 48500 phone +38 067 354 81 86
e-mail: <gr.world@gmail.com>
URL: <http://greenworld.in.ua/>

№ 01 - 04 від 20 квітня 2020 року

Міністерство енергетики та захисту довкілля України
Відділ оцінки впливу на довкілля

Щодо планованої діяльності "Розчистка русла р. Дністер
для влаштування суднового ходу в межах Заліщицького району
Тернопільської області" - Номер реєстраційної справи 20203235547

Зауваження і пропозиції до планованої діяльності

Громадська організація "Екологічно-гуманітарне об'єднання "Зелений Світ" (далі - ЕГО "Зелений Світ") ознайомила із змістом Повідомлення про плановану діяльність "Розчистка русла р. Дністер для влаштування суднового ходу в межах Заліщицького району Тернопільської області відповідно до робочого проекту № 1305, який розроблений ПрАТ «Тернопільводпроект» і узгоджений з місцевими органами державної влади" (далі - Повідомлення), представленого суб'єктом господарювання ТзОВ "Каньйони Дністра" (далі - Суб'єкт господарювання) та оприлюдненого на офіційному веб-сайті Міністерства енергетики та захисту довкілля України - <http://eia.menr.gov.ua/uk/case/id-5547>

На підставі п. 3 ст. 5 Закону України "Про оцінку впливу на довкілля" ЕГО "Зелений Світ" вносить власні зауваження та пропозиції до планованої діяльності.

Пропонуємо Суб'єкту господарювання у Звіті з оцінки впливу на довкілля (далі - Звіт з ОВД):

- 1) Уточнити власну юридичну адресу, адже у м. Заліщики відсутня вулиця з назвою "С. Бендери", як то зазначено у Повідомленні.
- 2) Розробити та описати технічні альтернативи проекту влаштування суднового ходу. Адже з Повідомлення незрозуміло: яка необхідність існує у влаштуванні суднового ходу на ділянці Дністра с. Устечко - с. Печорна? чому ініціатори проекту вважають, що існуючі потреби у пасажирських та туристичних перевезеннях на даній ділянці не задовольняються автомобільним транспортом ?
- 3) На сторінці Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля (<http://eia.menr.gov.ua/uk/case/id-5547?fbclid=IwAR0ePAUXhZx3l1хууcY1K5yOp5Fi0neokc20Gnducx2VPiiimpi9ieZN7v8>) зазначено Область, де планується діяльність: Івано-Франківська область, Тернопільська область, Чернівецька область. В той же час у Повідомленні зазначено, що розчистку русла р. Дністер для влаштування суднового ходу планується здійснювати "на конкретній ділянці русла р. Дністер від с. Печорна до с. Устечко Заліщицького району". Пропозиція у Звіті з ОВД - конкретизувати межі території та акваторії р. Дністер, на якій планується діяльність, а також перелік землевласників та землекористувачів на даній території - з наданням відповідної картографічної інформації;
- 4) У Повідомленні зазначено, що планована діяльність відбуватиметься за робочим проектом № 1305, який розроблений ПрАТ «Тернопільводпроект» та узгоджений з місцевими органами державної влади. Пропозиція до Звіту з ОВД - додати копії відповідних рішень місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування, інших землевласників та землекористувачів, якими погоджено згаданий проект.

5). У повідомленні зазначено, що планована діяльність відбувається у межах Національного природного парку "Дністровський каньйон" (далі - НПП) та Регіонального ландшафтного парку "Дністровський каньйон" (РЛП). Пропозиція - у Звіті з ОВД надати картографічну інформацію щодо того, на яких саме ділянках НПП та РЛП планується діяльність із зазначенням функціональних зон НПП та РЛП згідно Проектів організації території обох парків.

6). Якщо планована діяльність здійснюватиметься також на території Івано-Франківської області та у відповідній частині акваторії р. Дністер, наближеній до правого берега, то вона вочевидь поширюється також на межі Регіонального ландшафтного парку "Дністровський" імені С. Дідича (далі - РЛП "Дністровський"). Однак у Повідомленні відсутня згадка про це. Пропозиція у Звіті з ОВД надати картографічну інформацію щодо того, на яких саме ділянках РЛП "Дністровський" планується діяльність за проектом із зазначенням функціональних зон РЛП "Дністровський" згідно Проекту організації території.

7) Як відомо, законом "Про природно-заповідний фонд України" встановлено, що на території зони регульованої рекреації, стаціонарної рекреації та господарської зони НПП забороняється будь-яка діяльність, яка призводить або може призвести до погіршення стану навколишнього природного середовища та зниження рекреаційної цінності території. Пропозиція у Звіті з ОВД подати інформацію, яка предметно доводила б, що планована діяльність за жодних обставин не може призвести до погіршення стану навколишнього природного середовища та зниження рекреаційної цінності території - з урахуванням норм положень про НПП, РЛП та РЛП "Дністровський", проектів організації території НПП, РЛП та РЛП "Дністровський" та функціонального зонування парків.

8) У частині Повідомлення "Соціально-економічний вплив планованої діяльності" зазначено таке: *"реалізація проектних рішень спрямовані на влаштування суднового ходу річки, захист берегової зони від шкідливої дії вод, що спричиняє втрату земель внаслідок розмиву берегів"*. Пропозиція - у звіті з ОВД надати конкретну інформацію щодо втрати земель внаслідок розмиву берегів, що відбувається у даний час на ділянці Устечко - Печорна.

9) У частині Повідомлення "Соціально-економічний вплив планованої діяльності" зазначено, що така діяльність *"сприятиме зняттю соціальної напруги щодо неочікуваних наслідків для сільбищних територій та сільськогосподарських угідь"*. Пропозиція - у звіті з ОВД надати конкретну інформацію, яка б підтверджувала реальну наявність "соціальної напруги щодо неочікуваних наслідків для сільбищних територій та сільськогосподарських угідь", а також предметно аргументувати, як саме розчистка русла р. Дністер для влаштування суднового ходу сприятиме *"зняттю соціальної напруги щодо неочікуваних наслідків для сільбищних територій та сільськогосподарських угідь"*, а також у який спосіб можна буде пересвідчитись, що соціальну напругу знято після реалізації проекту.

10) У частині Повідомлення "Соціально-економічний вплив планованої діяльності" йдеться про те, що реалізація проектних рішень сприятиме *"розширення існуючих зон відпочинку і підвищення рівня використання рекреаційного потенціалу прибережних територій"*. Як відомо, Дністровський каньйон у ході всеукраїнського інтернет-голосування було визнано одним з Семи Природних Чудес України. Впродовж останніх десятиліть на Дністрі активно розвивається екологічний туризм вигляді водних сплавів на маломірних суднах. За оцінками Української асоціації активного та екологічного туризму, лише в межах Тернопільської області щороку відвідує Дністровський каньйон 12 до 15 тисяч водних туристів. Сумарно ці

туристи залишають у регіоні близько 12-15 мільйонів гривень. Основою для розвитку екологічного туризму на Дністрі є збереженість та естетична привабливість природних ландшафтів Дністровського каньйону. Пропозиція - у звіті з ОВД передбачити естетичну оцінку ландшафтів долини Дністра в процесі реалізації планованої діяльності (постійна наявність в руслі важкої техніки, погрузочні роботи, заїзд вантажного транспорту до русла, облаштування причалів для суден ьа спеціальних майданчиків для складування алювіальних та ґрунтових відкладів, миття техніки, відмивання піщано-гравійної суміші від намулу, постійна наявність буртів будівельних матеріалів тощо). На основі виконаної естетичної оцінки змін природних ландшафтів долини Дністра можна буде зробити висновки стосовно туристичної привабливості території та відповідно - перспектив розвитку екологічного туризму на ній.

11) У частині Повідомлення "Загальні технічні характеристики" зазначено загальний об'єм розчистки р. Дністер від алювіальних та ґрунтових відкладів - 200,7 тис. м³. Незрозуміло, у який термін часу буде досягнуто зазначеного об'єму розчистки, а також чи не виникне необхідність щорічної розчистки русла р. Дністер для влаштування суднового ходу, адже при високій водності піщано-гравійні наноси в руслі будуть поновлюватися. Пропозиція - у звіті з ОВД надати конкретну інформацію, яка б підтверджувала, що видалення саме такого об'єму буде достатнім для функціонування суднового ходу, а також як часто буде необхідно відновлювати судновий хід.

12) У частині Повідомлення "Загальні технічні характеристики" зазначено просторові параметри розчистки русла р. Дністер для влаштування суднового ходу: *"на ділянці шириною в межах від 130 до 300 метрів, довжиною 21,5 км"*. Але русло р. Дністер на відрізьку Устечко - Печорна переважно має ширину меншу від 300 м. Чи означає це, що розчистка від алювіальних та ґрунтових відкладів вестиметься також у прибережних захисних смугах (далі - ПЗС) з суворим обмеженням господарської діяльності, які для р. Дністер встановлено розміром 100 - 200 м? Якщо так, то на яких саме ділянках? Пропозиція - до звіту з ОВД докласти карту траси планованої розчистки та копію робочого проекту № 1305, який розроблений ПрАТ «Тернопільводпроект».

13) У частині Повідомлення "Загальні технічні характеристики" зазначено таке *"Перевезенням відкладів здійснюватиметься на відстань до 1 км, складування у відвали на спеціальних майданчиках"*. Пропозиція - до звіту з ОВД додати карту із зазначенням розташування усіх "спеціальних майданчиків" для складування відвалів та під'їзних шляхів до них, конкретизувавши питання про погодження землевласників та користувачів земельних ділянок, на яких планується облаштувати "спеціальні майданчики", про те, як розміщення "спеціальних майданчиків" узгоджується з генеральними планами та схемами планування населених пунктів, а також чи входять ці ділянки до ПЗС та водоохоронних зон р. Дністер?

14). У частині Повідомлення "Загальні технічні характеристики" зазначено також, що видобуті з русла Дністра відклади (будівельні матеріали), згодом будуть використовуватися в господарських цілях (берегоукріплення, покращення дорожнього покриття сільських доріг) та планування території. Пропозиція - до звіту з ОВД додати аналіз правових підстав згаданого використання в господарських цілях: хто вважатиметься власником відкладів, що розмішуватимуться на спеціальних майданчиках (ТзОВ "Каньйони Дністра", чи власники земельних ділянок, на яких умовах будівельні матеріали передаватимуться (продаватимуться) іншим власникам та як ця практика буде узгоджуватися з чинним законодавством України? Пропозиція зазначити також, чи існують у даний час розроблені проекти берегоукріплення та

планування територій, для реалізації яких планується використовувати будівельні матеріали, видобуті з Дністра?

15). У частині Повідомлення "Екологічні та інші обмеження планованої діяльності за альтернативами" жодним чином не згадано про те, які саме об'єкти та природні комплекси, що перебувають під державною охороною на території НПП, РЛП та РЛП "Дністровський", потрапляють під вплив планованої діяльності. Пропозиція - до звіту з ОВД додати конкретну інформацію про можливий вплив планованої діяльності на прируслові та руслові природні комплекси парків, об'єкти флори, фауни, неживої природи, культурної спадщини, якості води, оселища видів, що перебувають під охороною згідно законів України та її міжнародних угод.

16). У частині Повідомлення "Екологічні та інші обмеження планованої діяльності за альтернативами" не згадано про те, що впродовж останніх десятиліть на Дністрі спостерігається швидке зниження водності, яке у періоди сезонної межні досягає ступеню маловоддя, що не мало аналогів за всю історію метеоспостережень. Низька водність та обміління Дністра є основною причиною того, що судноплавство на ньому стало в принципі неможливим. У даний час залишається можливість лише для сплавів з рекреаційною метою - на легких маломірних судах (каяках, байдарках, катамаранах, плотах тощо). Пропозиція - до звіту з ОВД додати відповідні розділи щодо водності середнього Дністра з Державного водного кадастру України у частині «Щорічні дані про режим та ресурси поверхневих вод», що розробляється Центральною геофізичною обсерваторією, на основі яких можна було б припускати гіпотетичну можливість відновлення судноплавства на Дністрі.

17) У частині Повідомлення "Сфера, джерела та види можливого впливу на довкілля" згадано негативний вплив на водне середовище: *"забруднення зваженими речовинами, погіршення умов існування біоресурсів, що викличе часткове зниження запасів кормових організмів риб в наслідок часткової загибелі планктонних організмів в зоні підвищеної каламутності"*. Прогнозована у Повідомленні сфера впливу не є вичерпною. Як відомо, річковий алювій відіграє виключно важливу роль у стабілізації річкового русла та гідрологічного режиму водойм, у процесах фільтрації та самоочищення води, розмноження водних живих організмів тощо. Пропозиція: до звіту з ОВД додати інформацію щодо можливих негативних впливів проекту видобутку алювіальних відкладів на стан річкової екосистеми - на основі вивчення українськими та іноземними вченими досвіду реалізації аналогічних проектів на Дністрі.

18. Згідно ст. 96 Водного кодексу України забороняється здійснення проектів господарської та іншої діяльності без оцінки їх впливу на стан вод. Пропозиція - до звіту з ОВД додати обґрунтовані прогнози якісних та кількісних змін стану вод, зокрема використовуваних для водопостачання населених пунктів, розмічених у зоні планованої діяльності. Як відомо, усі села на відрізку річкової долини Устечко - Печорна використовують для питних та господарських цілей воду з децентралізованих джерел. Досвід багаторічного промислового видобутку піщано-гравійної суміші з русла Дністра поблизу с. Добрівляни Заліщицького району свідчить про те, що такого роду діяльність спричинює негативні кількісні та якісні зміни у стані вод на прилеглий території.

19) Планована діяльність із влаштування суднового ходу згідно ст. 92 Водного кодексу України повинна передбачати встановлення берегових смуг та режиму користування ними. Пропозиція - до звіту з ОВД додати проект встановлення берегових смуг водних шляхів та користування ними, розроблений у порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України.

На підставі ст. 5, 16, 34, 38, 40 Конституції України, ст. 9 – 11 закону «Про охорону навколишнього природного середовища», ст. 1, 5 закону «Про звернення громадян», ст. 7 - 8 Організаційної конвенції прохую Міністерство енергетики та захисту довкілля України врахувати та підтримати зауваження та пропозиції ЕГО "Зелений Світ".

З повагою,
виконавчий директор ЕГО «Зелений Світ»
член Науково-технічної ради НПП "Дністровський каньйон"
Олександр Степаненко

